

Ord og begreber til melodisk analyse

Frase	En sammenhængende melodisk bevægelse – typisk det man vil synge i en vejtrækning.
Toptone	Den højeste tone i melodien. Den er interessant fordi den typisk optræder et vigtigt sted i melodien – et klimaks, et højdepunkt.
Ambitus	er melodiens omfang, hvor mange toner den spænder over. Altså intervallet fra den dybeste til den højeste tone. Er dette mon en stor ambitus? 
Trinvis bevægelse/ skalabevægelse	Bevægelse op eller ned til en af nabotonerne inden for skalaen. Lang trinvis bevægelse = skalabevægelse: 
Spring	er alt det der er større end en sekundbevægelse, fx tert, kvart, kvint, sekst, septim og oktav. Prøv at finde de vigtige eller karakteristiske spring i en melodi. Hvilket spring starter denne melodi med? 
Tonegentagelse	Gæt selv :-) 
Bueform Buebevægelse	Den meget typiske form hvor en eller flere fraser danner en bueform med et toppunkt mere eller mindre omkring midten. 
Opadgående og nedadgående fraser	Selvom en frase både bevæger sig opad og nedad, vil den ofte have en overordnet opadgående eller nedadgående linje. (Se første frase i "Der er et yndigt land" herunder)
Forsætning og eftersætning	Betegner 2 fraser som danner en musikalsk helhed. Anden frase er nærmest et "svar" på første. 
Akkordbrydning	Det at melodien toner tilsammen danner en akkord. (Se fx herover :-)
Sekvens	Det at en melodisk figur gentages i ny beliggenhed, typisk en tone over eller under. 
Kromatik	Er en bevægelse i halve toner. Der skal mindst to halvtone-bevægelser til før man kan tale om kromatisk bevægelse. 
En periode	En sang kan inddeles i perioder. Perioder tælles i antal takter. Mest almindeligt er symmetriske perioder: 2 x 2 takter = 4 takter. 2 x 4 takter = 8 takter. 2 x 8 = 16 takter.
Melisme	Det at en tekststavelse trækkes ud over flere toner. Angives i noder med en bue der viser at flere toner har samme tekst. 
Hook	Inden for pop/rockmusik bruger man ofte ordet hook til at beskrive den ørehænger-frase som en popsang er bygget op omkring. Hooks er ofte enkle og sangbare. 
Melodirytme	Er der en jævn melodirytme? Skiftes der mellem hurtige og langsomme nodeværdier? Er der bestemte rytmiske figurer der gentages? Optræder der lifts i melodien?
Optakt	Nogle gange starter melodier før 1-slaget i den første takt. Den del af melodien der ligger før 1-slaget, kaldes en optakt (se fx "Der er et yndigt..."). Man kan også tale om optakter inde i en sang – hvor melodien starter før periodens 1-slag (se fx "og det er Frejas...").
Melodi og tekst	Understreger melodien vigtige ord og udsagn? Passer melodien til tekstens stemning og udtryk? Hvis melodien fx laver et højdepunkt på et ord som "bjerg", kaldes det tonemaleri.